

การตัดสินใจเลือกงานของพยาบาลจบใหม่ กับความเห็นต่อนโยบายจูงใจและอำนาจพยาบาล ให้ปฏิบัติงานในชนบท

เพชรสุณี ทังเจริญกุล

ทิณกร โนรี

โชติรส ละอองบัว

วิโรจน์ ตังเจริญเสถียร

นงลักษณ์ พะไยยะ

สัญญา ศรีรัตน์

นิภาภรณ์ สาธุชาติ

สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ กระทรวงสาธารณสุข

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกทำงานของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลและความคิดเห็นต่อนโยบายการจูงใจและการสร้างพยาบาลให้ปฏิบัติงานในชนบท รวมทั้งเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างสถานที่ปฏิบัติงานที่ตั้งใจจะเลือกก่อนจบการศึกษา และสถานที่ปฏิบัติงานจริงเมื่อจบการศึกษาพยาบาลแล้ว กลุ่มตัวอย่างคือบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลของกระทรวงสาธารณสุขจำนวน 342 คนจาก 4 วิทยาลัยพยาบาลในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในช่วงใกล้วันที่สำเร็จการศึกษาและติดตามการเลือกทำงานภายหลังจากการเก็บข้อมูลครั้งแรก 3 เดือนหลังจบการศึกษาและปฏิบัติงานแล้ว

การศึกษาพบว่าบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลส่วนใหญ่เลือกทำงานจริงในสถานพยาบาลของรัฐ โดยคำนึงถึงความมั่นคงในการทำงานเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการเลือกสถานที่ทำงาน มีร้อยละ 8.3 ของบัณฑิตที่เลือกทำงานจริงในสถานพยาบาลเอกชน โดยคำนึงถึงการมีรายได้เป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการเลือกสถานที่ทำงานบัณฑิตส่วนใหญ่เลือกทำงานในภูมิภาคเดียวกับภูมิลำเนาของตน ยกเว้นบัณฑิตที่จบจากวิทยาลัยพยาบาลในภาคกลางที่เลือกทำงานในสถานพยาบาลของรัฐที่เคยฝึกปฏิบัติงานขณะศึกษาอยู่ หรือทำงานในสถานพยาบาลเอกชน การศึกษานี้พบว่ามีความสอดคล้องสูงมากถึงร้อยละ 97 ระหว่างความตั้งใจเลือกสถานปฏิบัติงานในสถานพยาบาลภาครัฐ ในขณะที่ใกล้จบการศึกษา กับการปฏิบัติงานในแหล่งที่ตั้งใจเมื่อจบแล้ว และมีความสอดคล้องน้อยกว่าเพียงร้อยละ 67 ระหว่างความตั้งใจเลือกสถานปฏิบัติงานในสถานพยาบาลนอกภาครัฐ ในขณะที่ใกล้จบการศึกษากับการปฏิบัติงานในแหล่งที่ตั้งใจไว้เมื่อจบแล้ว

การศึกษายังพบว่าบัณฑิตที่เลือกทำงานในสถานพยาบาลของรัฐหรือเอกชนเห็นด้วยให้มีนโยบายจูงใจที่เป็นตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงินรวมทั้งการบังคับใช้ทุนในชนบท แต่ยังมีความคิดเห็นก้ำกึ่งกันนโยบายบังคับให้พยาบาลใหม่ทุกคนทำงานในชนบทเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 2 ปี วิธีการศึกษาเช่นนี้สามารถขยายไปสู่การศึกษาแบบติดตามเป็นระยะยาว เพื่อสำรวจความตั้งใจเลือกทำงานของพยาบาลประจำการในภาครัฐและเอกชนรวมทั้งเพื่อเป็นฐานข้อมูลสำคัญของการพัฒนานโยบายกำลังคนด้านการพยาบาลต่อไปในระยะยาว

คำสำคัญ: การตัดสินใจทำงาน, บัณฑิตพยาบาล, การขาดแคลนพยาบาล, การพยาบาลชุมชน

